

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinums par likumdošanas paketi par noziegumos cietušajiem, tostarp priekšlikumu direktīvai, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimuma standartus un priekšlikumu regulai par aizsardzības pasākumu civillietās savstarpēju atzīšanu

(2012/C 35/02)

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 16. pantu,

ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 7. un 8. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu ⁽¹⁾ brīvu apriti,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu ⁽²⁾ brīvu apriti un jo īpaši tās 41. panta 2. punktu,

IR PIEŅĒMIS ŠO ATZINUMU:

1. IEVADS

1.1. Konteksts

2011. gada 18. maijā Komisija pieņēma likumdošanas instrumentu par noziegumos cietušo aizsardzību paketi. Likumdošanas paketē iekļauta direktīva, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimuma standartus ("ierosinātā Direktīva") un priekšlikumu regulai par aizsardzības pasākumu civillietās savstarpēju atzīšanu ("ierosinātā Regula") ⁽³⁾. Abiem priekšlikumiem pievienots Komisijas paziņojums par cietušo tiesību stiprināšanu ES ⁽⁴⁾.
- Konsultācijas ar EDAU saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punktu nenotika, neskatoties uz to, ka šī likumdošanas iniciatīva bija iekļauta EDAU likumdošanas apspriežu prioritātēs ⁽⁵⁾. Tāpēc šis atzinums ir balstīts uz tās pašas regulas 41. panta 2. punktu. EDAU iesaka iekļaut atsauci uz šo atzinumu pieņemto instrumentu preambulā.

1.2. Likumdošanas paketes mērķi un darbības joma

- EDAU atzinīgi vērtē likumdošanas paketes politikas mērķus, kas atbilstīgi Stokholmas programmai un tās rīcības plānam paredz stiprināt noziegumos cietušo tiesības un nodrošināt, ka tiek apmierinātas viņu aizsardzības, atbalsta un piekļuves tiesu sistēmai vajadzības ⁽⁶⁾.
- Paredzēts, ka ierosinātā Direktīva aizstās Padomes pamatlēmumu 2001/220/TI par cietušo statusu kriminālprocesā ⁽⁷⁾. Tajā noteikti kopēji minimuma noteikumi attiecībā uz noziegumos cietušo

⁽¹⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁽²⁾ OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.

⁽³⁾ Attiecīgi, COM(2011) 275 un COM(2011) 276.

⁽⁴⁾ Skatīt Komisijas paziņojumu – Cietušo tiesību stiprināšana ES, COM(2011) 274.

⁽⁵⁾ Pieejams EDAU tīmekļa vietnē (<http://www.edps.europa.eu>) sadaļā: Apspriedes/Prioritātes.

⁽⁶⁾ Skatīt Komisijas paziņojumu – Cietušo tiesību stiprināšana ES, *op. cit.* 2. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 82, 22.3.2001., 1. lpp. Paskaidrojuma rakstā atzīts, ka kaut gan šajā jomā ir panākti uzlabojumi, Pamatlēmuma mērķi nav pilnībā sasniegti.

tiesībām, atbalstu un aizsardzību. Konkrēti, ierosinātās Direktīvas mērķis ir nodrošināt, lai pret visiem cietušajiem iztūrotos ar cieņu, lai tiktu ņemtas vērā neaizsargātu cietušo īpašās vajadzības, lai cietušie saņemtu adekvātu atbalstu un informāciju un lai viņi varētu piedalīties procesā⁽⁸⁾.

5. Ierosinātās Regulas mērķis ir nodrošināt, lai cietušajiem, kuri izmanto aizsardzības pasākumu civillietā vienā no dalībvalstīm, tiktu nodrošināta tāda paša līmeņa aizsardzība, ja viņi pārceļas uz citu dalībvalsti, bez atsevišķas procedūras⁽⁹⁾. Šis pasākums papildina priekšlikumu Direktīvai par Eiropas aizsardzības rīkojumu ("EAR iniciatīva"), kurā apskatīta aizsardzības pasākumu, kas pieņemti krimināllietās, savstarpējā atzīšana. EAR iniciatīva, par kuru EDAU izdeva atzinumu 2010. gada oktobrī⁽¹⁰⁾, šobrīd tiek apspriesta Eiropas Parlamentā un Padomē.

1.3. Šī atzinuma mērķis

6. Privātās dzīves neaizskaramības un personas datu aizsardzībai ir centrālā loma brīvības, drošības un tiesiskuma jomā, kā tas noteikts Stokholmas programmā, un jo īpaši tiesiskās sadarbības krimināllietās kontekstā. 2010. gada oktobrī EDAU izdeva atzinumu par EAR iniciatīvu, uzsverot nepieciešamību nodrošināt konsekventu datu aizsardzības režīmu attiecībā uz iniciatīvām tiesiskās sadarbības krimināllietās jomā⁽¹¹⁾. Šajā gadījumā EDAU uzsvēra, ka datu apstrādi tiesiskās sadarbības krimināllietās jomā raksturo iesaistīto datu īpaša konfidencialitāte un ietekme, kāda var būt saistītajai datu apstrādei uz datu subjektiem⁽¹²⁾. Tāpēc nepieciešams pievērst pienācīgu uzmanību datu aizsardzības aspektiem, kas saistīti ar iniciatīvām šajā jomā un nepieciešamības gadījumā noteikt atbilstošus noteikumus un aizsargpasākumus.
7. EDAU uzskata, ka privātās dzīves neaizskaramības un personas datu aizsardzība ir būtisks elements cietušo aizsardzībā, kas jānodrošina ierosinātajiem instrumentiem. Tāpēc šajā atzinumā uzsvars likts uz priekšlikumu aspektiem, kas saistīti ar privātās dzīves neaizskaramību, un ierosinātas idejas cietušo aizsardzības uzlabošanai vai stiprināšanai.

2. PRIEKŠLIKUMU ANALĪZE

2.1. Direktīva par noziedzumos cietušo tiesībām, atbalstu un aizsardzību

8. Ierosinātās Direktīvas dažādi noteikumi tieši un netieši saistīti ar privātās dzīves neaizskaramību un datu aizsardzību⁽¹³⁾. Vispārīgi runājot, EDAU šos noteikumus vērtē atzinīgi, jo to mērķis ir ievērot cietušo privātās dzīves neaizskaramību. Tomēr viņš konstatē, ka dažos gadījumos aizsardzības standartus varētu pastiprināt un padarīt skaidrākus, neskarot to kā minimuma standartu raksturu.
9. EDAU komentāros uzsvars likts galvenokārt uz šādiem aspektiem: 1) Ierosinātās Direktīvas 23. pantu, kas saistīts ar privātās dzīves aizsardzību un attiecībām ar plašsaziņas līdzekļiem, 2) cietušo tiesībām saņemt informāciju un piekļuvi saviem personas datiem, un 3) cietušā un cietušo aizsardzības dienestu saziņas konfidencialitātes aizsardzība. Šie aspekti ir apskatīti turpmākajās apakšsadaļās.

2.1.1. Cietušā privātās dzīves aizsardzība

10. Ierosinātās Direktīvas galvenais būtiskais ar privāto dzīvi saistītais noteikums ir 23. pants ar virsrakstu "Tiesības uz privātās dzīves aizsardzību". 23. panta 1. punktā noteikts, ka "Dalībvalstis garantē, ka tiesu

⁽⁸⁾ Skatīt Komisijas paziņojumu – Cietušo tiesību stiprināšana ES, *op. cit.* 8. lpp.

⁽⁹⁾ *Ibid.*

⁽¹⁰⁾ 2010. gada 5. oktobra EDAU atzinums par Eiropas aizsardzības rīkojumu un Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, (OV C 355, 29.12.2010., 1. lpp.).

⁽¹¹⁾ *Ibid.*, skatīt īpaši atzinuma II sadaļu.

⁽¹²⁾ *Ibid.*, 1. punkts.

⁽¹³⁾ Skatīt īpaši 22. apsvērumu, kurā atzīts, ka cietušā privātās dzīves aizsardzība var būt svarīgs veids, kā nepieļaut turpmāku viktimizāciju; 27. apsvērumu, kurā ir atsauce uz personas datu aizsardzību, kas personām tiek nodrošināta saskaņā ar Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI un Eiropas Padomes 108. konvenciju; 21. pantu, kas saistīts ar pasākumiem, lai nepieļautu nevajadzīgu iztaujāšanu par cietušā privāto dzīvi, un pasākumiem, lai tiesas sēde notiktu bez sabiedrības pārstāvju klātbūtnes; 23. pantu, kas saistīts ar tiesībām uz privātās dzīves aizsardzību un plašsaziņas līdzekļu rīcību.

iestādes tiesas procesa laikā var pieņemt atbilstošus pasākumus, lai aizsargātu cietušo un viņu ģimenes locekļu privāto dzīvi un fotoattēlus". Attiecībā uz šo noteikumu EDAU ir dažādi novērojumi:

11. Pirmkārt, 23. panta 1. punktā nav aptvertas pilnīgas noziegumos cietušo tiesības uz privātās dzīves aizsardzību. Noteikuma aptvērums ir daudz ierobežotāks, jo tas tikai paredz "tiesu iestādēm" pilnvaras pieņemt aizsardzības pasākumus "tiesas procesa laikā". Taču privātās dzīves aizsardzību vajadzētu garantēt ne tikai "tiesas procesa laikā", bet arī izmeklēšanas un pirmstiesas posma laikā. Vispārīgāk privātās dzīves neaizskaramību nepieciešamības gadījumā vajadzētu garantēt, sākot no pirmā kontakta ar kompetentajām iestādēm, un arī pēc tiesas procesa beigām.
12. Šajā sakarā ir vērts atzīmēt, ka vairākos starptautiskos instrumentos ir pieņemta ambiciozāka pieeja, salīdzinot ar 23. panta 1. punktu. Eiropas Padomes ieteikumā Rec(2006) 8 par palīdzību noziedzīgos nodarījumos cietušajiem, piemēram, noteikts, ka "Valstīm jāveic atbilstoši pasākumi, lai pēc iespējas novērstu cietušo privātās dzīves un ģimenes dzīves aizskaršanu, kā arī aizsargātu cietušo personas datus, jo īpaši izmeklēšanas un apsūdzības laikā" (uzsvars pievienots) ⁽¹⁴⁾. Līdzīgi noteikumi ir iekļauti citos instrumentos ⁽¹⁵⁾.
13. Ņemot vērā iepriekš norādīto, EDAU iesaka papildināt 23. pantu ar pirmo rindkopu, vispārīgāk nosakot, ka dalībvalstīm pēc iespējas jāgarantē cietušo privātās dzīves un ģimenes dzīves aizsardzība, kā arī cietušo personas datu aizsardzība, sākot no pirmā kontakta ar oficiālajām iestādēm, un pēc kriminālprocesa pabeigšanas. Turklāt, pašreizējo 23. panta 1. punktu vajadzētu izmainīt, lai dotu iespēju tiesu iestādēm pieņemt aizsardzības pasākumus arī "kriminālizmeklēšanas laikā".
14. Otrkārt, 23. panta 1. punktā nav nekādu norāžu par specifisko pasākumu, kādus var pieņemt tiesu iestādes cietušā tiesību uz privāto dzīvi aizsardzībai, saturu. EDAU saprot nolūku saglabāt dalībvalstīm maksimālu elastības pakāpi šajā jomā. Taču lielāka precizitāte varētu būt noderīga. Konkrēti, priekšlikumā varētu būt iekļauts saraksts ar minimuma pasākumiem, kādus tiesas iestādes var pieņemt atbilstīgi valsts likumiem, lai aizsargātu cietušā privāto dzīvi ⁽¹⁶⁾. Tajā varētu iekļaut, piemēram, šādas pasākumu kategorijas:
 - informācijas par cietušo vai ģimenes locekļu identitāti un atrašanās vietu neatklāšana vai atklāšanas ierobežošana atbilstošos gadījumos un saskaņā ar īpašiem nosacījumiem (kā norādīts 22. apsvērumā),
 - rīkojums par noteiktu konfidenciālu datu izņemšanu no lietas vai aizliegumu atklāt specifisku informāciju,
 - ierobežojumi saistībā ar konfidenciālas informācijas publicēšanu spriedumos un citos lēmumos, kas parasti tiek publiskoti.
15. Treškārt, 23. pantā nav ietverts neviens noteikums, kas garantētu valsts iestāžu rīcībā esošās informācijas konfidencialitāti. Arī šajā sakarā iepriekš citētais Eiropas Padomes ieteikums Rec(2006) 8 sniedz noderīgus piemērus. 11. punktā ieteikumā noteikts, ka valstīm jāpieprasa, lai visas aģentūras, kas kontaktējas ar cietušajiem, pieņem skaidrus standartus, saskaņā ar kuriem tās varētu atklāt trešām personām informāciju, kas saņemta no cietušā vai attiecas uz cietušo, tikai ar nosacījumu, ka cietušais ir skaidri piekritis šādai atklāšanai vai arī pastāv juridiska prasība vai pilnvarojums to darīt. EDAU aicina likumdevēju iekļaut līdzīgu noteikumu ierosinātajā Direktīvā.

⁽¹⁴⁾ 10. punkta 8. apakšpunkts. Eiropas Padomes ieteikums Rec(2006) 8.

⁽¹⁵⁾ Skatīt, piemēram, ANO Konvencijas par tiesiskumu un atbalstu noziegumos cietušajiem un varas ļaunprātīgu izmantošanu projekta 5. panta 2. punkta g) apakšpunktu, 6. pantu, 8. panta 6. punkta g) apakšpunktu; Ministru Komitejas 2005. gada 2. marta vadlīniju par terorisma aktos cietušo aizsardzību VIII punktu; 2005. gada Vadlīniju par tiesiskumu attiecībā uz cietušajiem bērniem un noziegumu lieciniekiem, ECOSOC Res 2005/20, 8. punkta a) apakšpunktu, 26. līdz 28. punktu.

⁽¹⁶⁾ Tas ir atbilstīgi pieejai, kāda ievērota 21. pantā attiecībā uz neizsargātu cietušo tiesībās uz aizsardzību kriminālprocesa laikā.

2.1.2. Privātā dzīve un plašsaziņas līdzekļi

16. 23. panta otrajā punktā noteikts, ka "Dalībvalstis rosina plašsaziņas līdzekļus ievērot pašregulācijas pasākumus cietušo privātās dzīves, personas neaizskaramības un personas datu aizsardzībai." Arī šeit priekšlikumā ievērota minimālisma pieeja, tikai atsaucoties uz pašregulācijas instrumentu.
17. EDAU izprot šādas piesardzīgas attieksmes attiecībā uz šo tēmu iemeslus un vispārīgi piekrist Komisijas pieejai. Attiecības starp plašsaziņas līdzekļiem un privāto dzīvi ir ārkārtīgi delikātas un sarežģītas. Tā ir joma, kur ES Pamattiesību hartā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijā noteikto robežu ietvaros svarīga loma var būt dažādām tradīcijām un kultūras atšķirībām dalībvalstīs. Šī pieeja šķiet atbilstīga arī pašreizējam datu aizsardzības regulējumam (Direktīvas 95/46/EK 9. pants), kurā dalībvalstīm atstāta samērā plaša rīcības brīvība attiecībā uz datu apstrādi, ko veic žurnālistikas nolūkiem vai mākslinieciskās vai literārās izteiksmes nolūkiem⁽¹⁷⁾.
18. Kas attiecas uz pašregulāciju, EDAU ir pārliecināts, ka šim instrumentam var būt svarīga loma privātās dzīves neaizskaramības un vārda brīvības saskaņošanā. Turklāt, 23. panta 2. punkts atspoguļo pieeju, kāda ievērota lēmumā Rec(2006) 8, kurā arī noteikts, ka valstīm jāveicina, lai plašsaziņas līdzekļi pieņemtu un ievērotu pašregulācijas pasākumus, lai aizsargātu cietušo privāto dzīvi un personas datus⁽¹⁸⁾. Pašregulācijas instrumenti var darboties arī saistībā ar valsts regulējuma noteikumiem, taču šiem noteikumiem jābūt savietojamiem ar ECHR judikatūru attiecībā uz Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10. pantu⁽¹⁹⁾.

2.1.3. Specifiska informācija un piekļuves tiesības

19. EDAU atzīmē, ka ierosinātās Direktīvas 3. pantā, kas attiecas uz tiesībām saņemt informāciju pirmajā kontakta reizē ar kompetento iestādi, nav minēta informācija attiecībā uz datu aizsardzību. Lai nodrošinātu atbilstošu cietušo datu aizsardzību, viņiem būtu atbilstošos laikos jāsaņem visa nepieciešamā informācija, kas viņiem ļautu pilnībā saprast, kā tiks apstrādāti viņu personas dati.
20. Tāpēc EDAU iesaka papildināt 3. pantu ar papildu normu, norādot, ka cietušajiem jāsniedz informācija attiecībā uz turpmāku viņu personas datu apstrādi atbilstīgi Direktīvas 95/46/EK 10. pantam. Turklāt, likumdevējs varētu apsvērt iespēju iekļaut normas par cietušo piekļuvi saviem personas datiem, vienlaicīgi aizsargājot leģitīmās intereses, kas attiecas uz kriminālizmeklēšanu un apsūdzības izvirzīšanu.

2.1.4. Saziņas starp cietušajiem un atbalsta dienestiem konfidencialitāte

21. Ierosinātajā Direktīvā atzītas noziegumos cietušo tiesības saņemt atbalstu, sākot no brīža, kad noticis noziegums, visā kriminālprocesa laikā un pēc šāda procesa beigām atkarībā no cietušo vajadzībām⁽²⁰⁾. Noteiktām cietušo kategorijām, piemēram, cietušajiem no seksuālās vardarbības, ar dzimumu saistītiem, rasu naida vai citu aizspriedumu noziegumiem, var būt nepieciešami specializēti atbalsta pakalpojumi⁽²¹⁾, tostarp psiholoģiskais atbalsts. Šajos gadījumos saziņa starp cietušo un profesionāļiem, kas

⁽¹⁷⁾ Direktīvas 95/46/EK 9. pantā noteikts, ka dalībvalstis nosaka izņēmumus vai atkāpes datu apstrādei, kas veikta tikai un vienīgi žurnālistikas nolūkiem vai mākslinieciskās vai literārās izteiksmes nolūkiem tikai tad, ja tie vajadzīgi, lai saskaņotu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību ar normām, kas reglamentē vārda brīvību.

⁽¹⁸⁾ 10. punkta 9. apakšpunkts. Eiropas Padomes ieteikums Rec(2006) 8.

⁽¹⁹⁾ Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10. panta 2. punktā atļauti tikai tādi izteiksmes brīvības ierobežojumi, kas "paredzēti likumā" un "ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā", lai nodrošinātu specifiskas un svarīgas sabiedrības intereses (piemēram, valsts drošība, teritoriālā vienotība, nekārtību un noziedzīgu nodarījumu nepieļaušana, veselības un tikumības aizsardzība) vai aizsargātu citu cilvēku cieņu vai tiesības. Secinājumos par *Satakunnan* lietu (Lieta C-73/07, *Tietosuoajavaltuutettu pret Satakunnan Markkinapörssi un Satamedia*, [2008] ECR I-9831) ģenerāladvokāte Kokott pareizi norādījusi, ka "stingra datu aizsardzības normu piemērošana varētu būtiski ierobežot vārda brīvību. Ja mediji ar personu saistītu informāciju drīkstētu apstrādāt un publicēt tikai ar šīs personas piekrišanu vai saskaņojot šo informāciju ar attiecīgo personu, tad lielā mērā būtu paralizēta izmeklējošā žurnālistika. No otras puses, ir skaidrs, ka mediji var aizskart katra indivīda privāto dzīvi. (17). Līdz ar to ir jāatrod līdzsvars." (43. punkts).

⁽²⁰⁾ Skatīt ierosinātās Direktīvas 13. apsvērumu un 7. pantu.

⁽²¹⁾ *Ibid.*

sniedz atbalsta pakalpojumus, atbilstoši jāaizsargā no atklāšanas. Ja tas netiek darīts, cietušais var nevēlēties brīvi sazināties ar savu konsultantu. Tāpēc EDAU atzinīgi vērtē 7. pantā ietvertu prasību, ka cietušo atbalsta pakalpojumiem jābūt "konfidencialiem". Taču šādas konfidencialitātes aptvērums un sekas ir jānosaka skaidrāk.

22. Īpaši ierosinātajā Direktīvā nav noteikts, vai cietušo saziņa ar atbalsta pakalpojumu sniedzējiem būtu jāuzskata par "privileģētu" tādā nozīmē, ka tiek liegta vai citādi ierobežota tās atklāšana tiesas procesa laikā. Tas tā parasti būtu, ja atbalsta pakalpojumu sniedzējs ir veselības aprūpes speciālists, uz kuru attiecas profesionālās konfidencialitātes pienākums. Taču var iztēloties situācijas, kad atbalstu nesniedz šādi speciālisti. Šādās situācijās ir apšaubāmi, vai cietušais būtu pasargāts no (informācijas) atklāšanas.
23. Tāpēc EDAU iesaka noteikt, ka šajos konkrētajos noziegumos cietušajiem jābūt tiesībām atteikties atklāt konfidencialu saziņu ar atbalsta pakalpojuma sniedzēju jebkādos tiesas vai administratīvos procesos un ka šādu saziņu var atklāt trešai personai tikai ar cietušā piekrišanu. Tas tā parasti būtu arī kriminālprocesā, neskarot leģitīmās un pamatotās intereses, kas attiecas uz izmeklēšanu vai apsūdzības izvirzīšanu (piemēram, obligāti nepieciešamu pierādījumu iegūšanu, ko veic tiesu iestādes).

2.2. Regula par aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu civillietās

2.2.1. Datu aizsardzības tiesību aktu piemērošana

24. Kā jau norādīts iepriekš, ierosinātā Regula papildina EAR iniciatīvu attiecībā uz aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās. Tā kā ierosinātā Regula attiecas uz tiesisko sadarbību civillietās, kurās ir pārrobežu elementi⁽²²⁾, uz tās piemērošanu attiecas bijušais pirmais pīlārs un tāpēc arī Direktīva 95/46/EK⁽²³⁾. Attiecībā uz EAR iniciatīvu situācija bija atšķirīga.
25. EDAU tāpēc iesaka iekļaut atsauci uz Direktīvu 95/46/EK vismaz priekšlikuma apsvērumos, norādot, ka personas dati, kas tiek apstrādāti atbilstīgi regulai, jāaizsargā saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem īsteno Direktīvu 95/46/EK.

2.2.2. Informācija, kas jāsniedz personai, kas rada apdraudējumu

26. Saskaņā ar ierosinātās Regulas 5. pantu persona, kas citā dalībvalstī vēlas atsaukties uz aizsardzības rīkojumu, iesniedz kompetentajām iestādēm apliecinību. Apliecinību izsniedz saskaņā ar standarta veidlapu, kas noteikta ierosinātās Regulas pielikumā. Pielikumā iekļauti gan aizsargātās personas, gan personas, kas rada apdraudējumu, personas dati, kā viņu identitāte un atrašanās vieta, un aizsardzības pasākuma apraksts. EDAU atzīst, ka apliecinībā iekļautie personas dati, kā tas pieprasīts pielikumā, principā ir atbilstoši, būtiski un nav pārmērīgi tiem nolūkiem, kādiem tie apkopoti.
27. Taču no priekšlikuma nekļūst pietiekami skaidrs, kādi aizsargātās personas dati tiks paziņoti personai, kas rada apdraudējumu, jo īpaši, saskaņā ar 13. pantu⁽²⁴⁾. Šajā sakarā EDAU uzskata, ka personai, kas rada apdraudējumu, vajadzētu saņemt tikai tos personas datus, kas ir stingri nepieciešami pasākuma izpildei. Turklāt, attiecīgajai paziņošanai vajadzētu pēc iespējas novērst aizsargātās personas adreses vai citas kontaktinformācijas atklāšanu⁽²⁵⁾. Šāds ierobežojums būtu jānosaka 13. panta tekstā.

⁽²²⁾ Skatīt Līguma par Eiropas Savienības darbību 81. pantu, t. i. bijušo EK Līguma 65. pantu.

⁽²³⁾ Direktīva 95/46/EK neattiecas uz personas datu apstrādi tādu pasākumu gaitā, uz kuru neattiecas Kopienas tiesību akti, kā Līguma par Eiropas Savienību V un VI sadaļā paredzētie pasākumi un, jebkurā gadījumā, uz apstrādes operācijām attiecībā uz sabiedrisko drošību, aizsardzību, valsts drošību un uz valsts pasākumiem krimināltiesību jomā (skatīt Direktīvas 3. pantu).

⁽²⁴⁾ 13. pants attiecas uz informācijas pienākumu attiecībā pret personu, kas rada apdraudējumu.

⁽²⁵⁾ Šajā sakarā skatīt EDAU 2010. gada 5. oktobra atzinuma par Eiropas Aizsardzības rīkojumu un Eiropas Izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, *op. cit.*, 45.–49. punktu

3. SECINĀJUMI

28. EDAU atzinīgi vērtē abu izskatāmo priekšlikumu politikas mērķus un kopumā piekrīt Komisijas pieejai. Tomēr, viņš konstatē, ka cietušo privātās dzīves un personas datu aizsardzību ierosinātajā Direktīvā atsevišķos gadījumos varētu pastiprināt un padarīt skaidrāku.
29. Kas attiecas uz ierosināto Direktīvu par noziegumos cietušo tiesībām, atbalstu un aizsardzību, EDAU iesaka likumdevējam:
- iekļaut 23. pantā vispārīgu noteikumu par privātās dzīves un personas datu aizsardzību, nosakot, ka dalībvalstīm pēc iespējas jāgarantē cietušo privātās dzīves un ģimenes dzīves aizsardzība, kā arī cietušo personas datu aizsardzība, sākot no pirmā kontakta ar oficiālajām iestādēm, un pēc kriminālprocesa pabeigšanas. Turklāt, pašreizējo 23. panta 1. punktu vajadzētu izmainīt, lai dotu iespēju tiesu iestādēm pieņemt aizsardzības pasākumus arī “kriminālizmeklēšanas laikā”,
 - 23. panta 1. punktā norādīt minimuma pasākumu sarakstu (kā tas apskatīts 14. punktā), kādus tiesu iestādes var pieņemt, lai aizsargātu cietušo un viņu ģimenes locekļu privāto dzīvi un fotouzņēmumus,
 - noteikt, ka dalībvalstīm jāpieprasa, lai visas iestādes, kas kontaktējas ar cietušajiem, pieņem skaidrus standartus, saskaņā ar kuriem tās varētu atklāt trešām personām informāciju, kas saņemta no cietušā vai attiecas uz cietušo, tikai ar nosacījumu, ka cietušais ir skaidri piekritis šādi atklāšanai vai arī pastāv juridiska prasība vai pilnvarojums to darīt,
 - iekļaut 3. pantā prasību sniegt cietušajiem informāciju par viņu personas datu turpmāko apstrādi saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 10. pantu un apsvērt, vai iekļaut īpašus noteikumus par tiesībām piekļūt saviem personas datiem,
 - skaidrāk noteikt konfidencialitātes prasības attiecībā uz cietušo atbalsta pakalpojumiem saskaņā ar 7. pantu aptvērumu, norādot, ka cietušajam ir jābūt tiesībām atteikties atklāt konfidenciālu saziņu ar atbalsta pakalpojuma sniedzēju jebkādos tiesas vai administratīvos procesos un ka šādu saziņu var atklāt trešai personai tikai ar cietušā piekrišanu (skatīt 22.–23. punktu).
30. Kas attiecas uz ierosināto Regulu par aizsardzības pasākumu savstarpējo atzīšanu civillietās, EDAU iesaka likumdevējam:
- iekļaut vismaz priekšlikuma apsvērumos atsauci uz Direktīvu 95/46/EK, norādot, ka personas dati, kas tiek apstrādāti atbilstīgi regulai, jāaizsargā saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem īsteno Direktīvu 95/46/EK,
 - skaidri norādīt 13. pantā, ka personai, kas rada apdraudējumu, jāsniedz tikai tie aizsargātās personas dati, kas stingri nepieciešami pasākuma izpildei. Attiecīgajai paziņošanai vajadzētu pēc iespējas novērst aizsargātās personas adreses vai citas kontaktinformācijas atklāšanu.

Briselē, 2011. gada 17. oktobrī

Giovanni BUTTARELLI

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja palīgs